

УДК 72.01

О. В. Малійова
*ас. каф. АПЦБС КНУБА***ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ПРОФЕСОРА АРХІТЕКТУРИ М. О. ГУСЕВА**
ДО ЮВІЛЕЮ КАФЕДРИ АПЦБС КНУБА

Анотація: в статті висвітлено життєвий та творчий шлях видатного українського архітектора, кандидата архітектури, професора, заслуженого архітектора УРСР, фундатора київської архітектурної школи кафедри АПЦБС при КНУБА М. О. Гусєва, визначено його основні педагогічні та творчі здобутки.

Ключові слова: професор архітектури, М. О. Гусєв, кафедра АПЦБС при КНУБА, мистецтво, наукова та педагогічна діяльність, київська архітектурна школа, педагогічні та творчі здобутки, творчість.

Постановка проблеми. Творчо-педагогічна діяльність українських архітекторів, фундаторів Київської архітектурної школи КНУБА, в т. ч. М. О. Гусєва, ще не стала предметом системного дослідження та узагальнення кращого педагогічного досвіду з метою подальшого удосконалення теоретичних засад і методичних принципів сучасної Київської архітектурної школи КНУБА.

М. О. Гусєв – видатний український архітектор, кандидат архітектури, професор, заслужений архітектор УРСР, учасник Великої вітчизняної війни, науковець і педагог [1], який більше півстоліття свого життя присвятив становленню та розвитку Київської архітектурної школи КНУБА, підготовці архітектрів в КІБІ (нині КНУБА).

Народився майбутній зодчий 27 травня 1916 року в с.Клинці Чернігівської області. Батько Миколи Олександровича працював вже після Жовтневої революції (1917р.) інженером-технологом в «Українлісі». А в 1924 році від важкої хвороби він іде з життя, залишивши сім'ю без годувальника. Мати з 1910 року працювала викладачем математики у школі. Після закінчення семирічної школи № 43 в с. Клинці (1925-1932 р.), згідно рекомендації секції Інженерів, Микола був прийнятий на рабфак при КІБІ і в 1933 році вступив до архітектурного відділення (факультету ще не було). Ще в школі він був старостою групи та головою учкому, на рабфаці-член редколегії та виконує роботу в академсекторі. Микола Олександрович приймав активну участь в житті архітектурного факультету і кафедри. Хлопець намагався отримати досвід будівельника самотужки, працюючи сезонним робочим-будівельником у Ірпенському Учкомі. В студентські роки він брав участь в

проектуванні та оформленні Будинку Обкому КП(Б)У в м. Одесі та школи ім. проф. Столярського. 20-го березня 1938 р. з невідомих причин він був заарештований. [5]

Миколу Гусева характеризували, як серйозного, дуже вдумливого студента, який добросовістно відносився до виконання навчальних завдань (особливо відзначився у вивченні інженерних дисциплін).

1-го грудня 1938 року розпочав роботу над дипломним проектом, а в червні 1939 року закінчив архітектурне відділення КІБІ. Після захисту диплому М. О. Гусев вступає до аспірантури КІБІ. І вже 1 вересня 1940 р. він був прийнятий на кафедру, яка його виховала (йшов 2й рік аспірантури) в якості асистента. Але війна відклала здійснення творчих задумів на декілька років.

В тяжкі часи 1941-1945р.р. весь радянський народ піднявся на боротьбу з фашистськими загарбниками. Більше 200 викладачів, співробітників та вихованців інституту боронили Україну, серед них був і майбутній професор архітектури кафедри Архітектурного проектування М. О. Гусев (має державні нагороди). В червні 1942 року, після демобілізації аспірант Микола Гусев повертається в Київ і супроводжує наш навчальний заклад в евакуацію до Куйбишева, у складі команди(викладач-архітектор В. Е. Моціль та співробітник Н. Б. Стельмашенко). [2]

6-го листопада 1943 року, після 2-х років окупації, Київ був звільнений від фашистів, а інститут з перших же днів відновлює свою роботу. 8-го лютого 1944 року в Київському інженерно-будівельному інституті розпочинаються заняття. Згідно архівних даних, 1944 рік зафіксований, як рік відновлення молодого архітектора в аспірантурі КІБІ, а в жовтні він починає свою довгу і плідну викладацьку «путь» на кафедрі Архітектурного проектування (згідно наказу 166.28.Х.44).[3] Стрибок від асистента (1946 р.) до ст. викладача (1950 р.) був здійснений за 4 роки. Маючи досвід проектної роботи в пректних інститутах Куйбишева, після закінчення аспірантури у 1946 р. протягом 40 років він працював на кафедрі АПЦБС у КІБІ. М.О.Гусев блискуче захищає кандидатську дисертаційну роботу на тему: “Театральні виробничі цехи” (принципи архітектурно-планувальних рішень), науковим керівником якого був не менш знаний архітектор, дійсний член Академії Архітектури, професор Олександр Матвійович Вербицький.[6] 15.09.1952 р. він отримує звання кандидата архітектури, а в 1953 році стає доцентом кафедри АПЦБС. В цей же період він виконує обов’язки декана Архітектурного факультета (1953-1957 р. р.) [2].

Микола Олександрович - висококваліфікований педагог, вмільий і талановитий вихователь. Його лекції та консультації відзначались високою педагогічною майстерністю, науковою глибиною, ідейним змістом, вмільим

використанням новітніх досягнень науки та передового архітектурно – будівельного досвіду. [5]

На протязі багатьох років йому належить лекційний курс «Архітектура громадських споруд» та вступні лекції до курсового та дипломного проектування, які він читає на високому науково-теоретичному рівні. Зодчий використовує в конспектах виступів останні досягнення вітчизняної та зарубіжної архітектури, а також результати особистих наукових та творчих робіт. Велика кількість дипломних робіт, виконаних під керівництвом професора, відзначені дипломами на Всесоюзних оглядах (8 авторів дипломних робіт, у яких був керівником М.О.Гусєв, були відзначені дипломами 1го ступеня на Республіканському огляді-кнкурсі та на виставці НТТМ-78) [4].

Йому належить авторство, вперше виданих в інституті методичних рекомендацій по керівництву архітектурним проектуванням.

З 1957-1976 р.р., на протязі 19 років М.О.Гусєв очолює кафедру архітектурного проектування. На посаду завідуючого він був обраний в 1960 році і 2-чі переобирався на цей пост (1965 р., 1970 р.).

Кандидат архітектури, доцент, а з 1978 року вже професор архітектури М.О.Гусєв поряд з науковою і педагогічною діяльністю веде велику творчу роботу з проектування і будівництва багатьох будівель і споруд. За створення багатозального спортивного комплексу КІБІ (1965-1968) (мал.1 (а,б)), на той час одного з найкращих в Україні, він нагороджений золотою медаллю ВДНГ СРСР у 1974 році; а за архітектуру та художньо-монументальне оформлення музею М.Островського в м.Шепетовка (1970-1971) (мал.2) нагороджений премією Ленінського комсомолу (1980 р.); за проект музею «Партизанська іскра» (1963-1964, с. Кримка, Миколаївська обл.) - почесною грамотою ЦК ЛКСМУ; за меморіальний комплекс на Солом'янському кладовищі -дипломом, підписаним маршалом Баграмяном. Біля нашого університету стоїть Пам'ятний знак студентам та викладачам КІБІ, що загинули в роки Великої вітчизняної війни (1985р.), який теж належить архітектору М. О. Гусєву.

У 1980 році, в республіканському конкурсі на побудову нового корпусу архітектурного факультету КНУБА, другу премію отримав творчий колектив під кер. проф. М. О. Гусєва, членом якого був вчорашній випускник КІБІ, а сьогодні – зав.кафедрою Основ архітектури та архітектурного проектування, доктор архітектури, професор, член Національної спілки архітекторів України, Заслужений архітектор України, лауреат Державної премії України в галузі архітектури, дійсний член Української академії архітектури, професор Міжнародної академії архітектури в Москві, іноземний член Російської академії архітектури і будівельних наук - О. С. Слепцов. [3]



мал.1а Спорткомплекс КІБІ.



мал.1б Спорткомплекс КІБІ.



мал.2 Музей М.Островського в м.Шепетовка (1970 - 1971)

Професор М.О.Гусев веде велику громадську роботу, обіймаючи посаду члена Президії Науково-Технічної ради з архітектурної і будівельної освіти Мінвузу СРСР, члена Містобудівної Ради при Київському Міськвиконкомі,

члена Ради при Залізничному райвиконкомі, комісії по комплексному благоустрою інституту та у ряді інших рад і комісій.

«Він зробив великий внесок у справу виховання молодих спеціалістів кафедри» (проф. Г.І.Лаврик, 1978 р.) [3].

«М. О. Гусев провдить велику роботу у ВУЗах Української РСР»

(доц. О. О. Сідоренко, 1978 р.) [3].

«На протязі багаторічної роботи М. О. Гусева члени кафедри завжди відчували його допомогу, як прекрасного педагога, методиста та науковця» (канд. арх. В.В.Колесніков, 1978 р.) [3].

«М. О. Гусев крім своєї великої педагогічної діяльності, він весь час працював, як вчений - архітектор і відомий в інших містах, як спеціаліст в царині спортивних споруд та вищих навчальних закладів» (доц. П. І. Приходько, 1978 р.) [3].

«М. О. Гусев багато приділяв уваги передачі свого педагогічного досвіду молдим спеціалістам нашої кафедри. Він прекрасний вихователь і методист» (ст. викл. С. Н. Бавикін, Виписка з протоколу №9 засід. Кафедри від 12.04.1982 р.) [3].

Наукова та видавнича діяльність проф. М. О. Гусева спрямована на підвищення якості підготовки архітекторів та удосконалення методики викладання, наукової організації навчального процесу. Зодчий-науковець приділяє велику увагу роботі з педагогами (архітекторами-викладачами). Йому належить більше 25 наукових праць. Він автор розділу «Перспектива» навчального посібника; відповідальний редактор фундаментального навчального посібника «Історія архітектури»; автор розділу СНиП «Высшие учебные заведения» та ін.

Як науковий керівник, проф. М. О. Гусев підготував 10-тьох кандидатів архітектури (серед них і В.З.Ткаленко – зав. кафедри АПЦБС з 1986 по 2013 р.р.) [5]

Професор М.О.Гусев веде велику громадську роботу, обіймаючи посаду члена Президії Науково-Технічної ради з архітектурної і будівельної освіти Мінвузу СРСР, члена Містобудівної Ради при Київському Міськвиконкомі, члена Ради при Залізничному райвиконкомі, комісії по комплексному благоустрою інституту та у ряді інших рад і комісій.

Загалом М.О.Гусев залишив по собі вагому творчу, теретично-дослідницьку і науково-методичну спадщину, цінний педагогічний досвід, який повинен бути уважно вивчений, проаналізований та належно використаний у сучасній творчій та педагогічній практиці.

Творчо-педагогічна діяльність українських архітекторів, фундаторів Київської архітектурної школи КНУБА, (в т. ч. М. О. Гусева) ще не стала

предметом системного дослідження та узагальнення кращого педагогічного досвіду з метою подальшого удосконалення теоретичних засад і методичних принципів сучасної Київської архітектурної школи КНУБА.

За видатні досягнення в розвитку вищої та середньої спеціальної освіти і успіхи в розвитку наукових досліджень заслужений архітектор УРСР, проф. М. О. Гусев нагороджений орденом «Знак Пошани», і має 6 державних нагород.

Висновки: висвітлено життєвий та творчий шлях видатного українського архітектора, кандидата архітектури, професора, заслуженого архітектора УРСР, фундатора київської архітектурної школи кафедри АПЦБС при КНУБА М. О. Гусева та визначено його основні педагогічні та творчі здобутки.

Література

1. «Архітектура і будівництво» - 2006. -27 травня.
2. Киевский ордена Трудового Красного Знамени инженерно-строительный институт: Исторический очерк / КИСИ; С. З. Заремба, В. А. Молостов, В. Ф. Панибудьласка; Редкол. А. М. Тугай и др.-К.: Будівельник, 1991. - 104 с.
3. Архітектурний вісник КНУБА, Архітектурно-будівельна концепція розвитку київського національного університету будівництва і архітектури, Доктор архітектури, професор О. С. Слепцов, с. 321-378.
4. Архів КНУБА, Особова справа № 655 за 1939 р.
5. Архів КНУБА, Особова справа № 24 за 1987 р.
6. Архів КНУБА, Особова справа № 66 за 1946 р.

Аннотация

Освещен жизненный и творческий путь выдающегося профессора архитектуры, одного из основоположников Киевской архитектурной школы кафедры АПГЗС КНУСА и определены его педагогические и творческие достижения. Ключевые слова: профессор архитектуры, Н. А. Гусев, кафедра АПЦБС при КНУСА, творчество, научная и педагогическая деятельность, Киевская архитектурная школа, педагогические и творческие достижения, творческая деятельность.

Annotation

Illuminated the life and career of the outstanding professor of architecture, one of the founders of the Kiev school of architecture of the Department APCBC at KNUCA and determined his pedagogical and creative achievements.

Keywords: professor of architecture, N.O.Gusev, Department APCBC at KNUCA, creativity, research and teaching activities, Kiev school of architecture, pedagogical and creative achievements, creative activity.

УДК 728.930 “17/19”

В. Я. Маланюк*кандидат архітектури, доцент з наказу кафедри дизайну середовища
Київського національного університету культури і мистецтв*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПАЛАЦОВО-ПАРКОВОГО АНСАМБЛЮ У КОРСУНІ

Анотація: у статті досліджено історію створення та сучасний стан палацово-паркового ансамблю у м. Корсунь-Шевченківський.

Ключові слова: палацово-парковий ансамбль, садибно-паркове утворення, резиденція, композиція.

Постановка проблеми. Палацово-паркові ансамблі Київщини (у межах даного дослідження – це територія Київської губернії (1797-1925 рр.) й одноіменної області) кінця XVIII – початку XX століть – невід’ємна складова історико-архітектурної спадщини України. Палацово-парковий ансамбль у м. Корсунь (колишньої Київської губернії, нині – це територія Черкаської області) – унікальна пам’ятка резиденційного зодчества, що являє собою цінність і як взірць архітектури, і як витвір садово-паркового мистецтва, і як історичний об’єкт, пов’язаний із життям відомих людей.

Мета статті. Основною метою статті є докладне висвітлення еволюційного розвитку й особливостей формування унікальної князівської резиденції племінника останнього польського короля князя Станіслава Понятовського.

Аналіз літератури з проблеми дослідження. Архітектурна спадщина Київщини, представлена палацово-парковими ансамблями, привертала до себе увагу краєзнавців і науковців протягом XIX-XX століть. Ними було здійснено дослідження історіографічного й архітектурознавчого плану. Іконографічні матеріали, присвячені резиденції у Корсуні, представлено роботами Ж.-А. Мюнтца, Г. Ванічека, Дюпрессі, Я.-Д. Ліндсея, Е. Фабіянського. Описово-статистичну інформацію про Корсунь містить праця Л. Похілевича (1864). Серед сучасних дослідників різних аспектів історії створення та сучасного стану корсунського палацово-паркового ансамблю варто назвати польського науковця Р. Афтаназі (1993), О. Родічкіну й І. Родічкіна (1991), І. Косаревського (1977), Г. Давиденко (1998-1999), Т. Полякову (1995, 1999).

Актуальність дослідження. Актуальність даного дослідження обумовлена необхідністю: поглиблення історико-архітектурних знань у зв’язку з потребами сьогодення; проектування нових комплексів з урахуванням досвіду зодчества минулих часів; введення у науковий обіг нового фактологічного й

іконографічного матеріалу, виявленого у процесі дослідження; сприяння підтримці державою пам'яток історико-культурної спадщини, які ще збереглися; вирішення питань регенерації, реконструкції збережених палацових будівель і паркових територій, їх адекватного сучасного використання. Органічне, гармонійне включення об'єктів історичної забудови у сучасну планувальну структуру населених пунктів сприятиме збереженню їх оригінальності та своєрідності.

Основна частина. Містечко Корсунь, що на Черкащині, вважається одним із найдавніших міст України. Засноване князем Ярославом Мудрим у 1032 році місто-фортеця Корсунь стало могутнім форпостом на шляху кочівників, а ріка Рось – природною перешкодою. За переказами, назву місту дали священники київської Десятинної церкви, котрі були вихідцями з кримського Корсуна (Херсонесу). У XI–XII ст. Корсунь був надзвичайно важливим оборонним центром, про що зокрема свідчать і знайдені у цій місцевості залишки оборонних земляних валів та п'яти фортець. Сучасну назву місто отримало у 1944 році на честь Тараса Шевченка, що народився у селі Моринці, розташованому на відстані 34 км від Корсуна.

12 травня 1780 року старостинське право на Корсунь купує племінник останнього польського короля князь Станіслав Понятовський (1754 – 1833 рр.). Вже у десятирічному віці (1764 р.) він був присутній як офіційна особа на коронації Станіслава-Августа та відрекомендований польському сейму як майбутній спадкоємець польської корони.

Згідно з бажанням дядька юний Понятовський отримав блискучу освіту. Спеціально для нього було створено пансіонат, де викладали італійські монахи. У 1766–1769 рр. юний принц навчався у школі лицарів, а з 1769 р. додатково вивчав військові науки. У цьому ж році п'ятнадцятирічний князь здійснює свою першу подорож країнами Європи, зокрема відвідує Відень, Париж, Лондон, де долучається до збирання предметів старовини, етнографічних раритетів і творів мистецтва, зав'язує знайомства з видатними вченими-природознавцями, географами, археологами та відомими мандрівниками. Перебуваючи у Англії, князь Понятовський вирішує провести сім місяців у Кембриджському університеті замість світської зими у Лондоні. Гнітюча звістка про перший розподіл Польщі 1772 р. примушує його відірватись від навчання та повернутись додому. Зиму 1775–1776 рр. Понятовський проводить в Італії, а після повернення отримує почесне місце у щойно створеній Едукаційній (Просвітній) комісії, бере участь у роботі Сейму як діяльний парламентарій і автор економічних і соціальних реформ. Юний князь стає одним із найбагатших землевласників Європи. Король Станіслав-Август подарував йому

два найбагатших староства Наддніпрянської Польщі – Богуславське і Канівське, що за своїми розмірами перевищували не одне князівство Європи.

Незважаючи на багатство та всі свої достоїнства, зокрема ораторське мистецтво та розумні реформи, визнання на батьківщині він так і не знаходить. Розчарований нерозумінням князь відходить від політичного життя та діяльності реформатора, іде у свої українські староства з наміром оселитися там.

Свою діяльність на Україні Понятовський розпочав з розширення своїх володінь. Агенти князя скуповують на Правобережній Україні величезні ділянки занедбаних земель, зокрема і Корсунь. Відтепер містечко Корсунь стає центром економічних і соціальних реформ нового й енергійного власника, саме тут князь вирішує спорудити свою літню позаміську резиденцію. Помічником у реалізації його ідей щодо господарчої активізації просторих українських земель був французький художник, мандрівник і мемуарист XVIII ст. Жан-Анрі Мюнц (1727–1798). Останній на замовлення князя в 1870-і роки створив більше двохсот іконографічно важливих рисунків з видами українських, білоруських і молдавських земель. Захопившись готичною архітектурою, Мюнц був одним із перших, хто застосував її форми у проектуванні не лише культових, але й громадських споруд. За його проектом 1781 р. на одному із островів ріки Рось почалось будівництво панського будинку. На малюнку із зображенням частини майбутнього маєтку занотовано: «Немає нічого більш цікавого і чарівного, ніж це місце зі стежками через острови, мостами, скелями, каскадами, лебедями й вітряками, розташованими серед скель та працюючими і взимку і влітку». Саме в цьому мальовничому місці під керівництвом Ж.-А. Мюнца було закладено парк і споруджено кілька будівель. Авторський підпис на рисунку, на якому видно частину панського будинку, свідчить: «Тут, зліва за скелями, знаходиться панський будинок, збудований мною з дерева у 1782 році й заселений у 1783. Він стоїть у чудовому місці, на острові, утвореному двома головними річищами Росі. Серед скель, де буяли зарості ожини, я посадив виноградники...».

У 1785 році, під час подорожі з Понятовським до Італії, Мюнц постраждав у дорожній аварії, що стало причиною припинення служби у князя. Художник оселяється у Касселі, де залишається до останніх днів свого життя.

Наступний етап формування ансамблю – будівництво кам'яного двоповерхового палацу та завершення парку – пов'язаний ім'ям відомого польського архітектора Яна Дісіора Ліндсея (1759–1822). Він походив із осілої в Польщі шотландської сім'ї, вивчав на батьківські кошти живопис і архітектуру в Римі, а з поверненням до Польщі будував для Станіслава Понятовського костьоли, палаци і військові споруди.

1789 р. будівництво маєтку було закінчено, про що зокрема свідчить люстрація Корсунського староства. До резиденційного ансамблю входили: ордерна галерея з 18 пар колон, три цегляні флігелі та дві стайні. «...На найбільшому острові споруджено кам'яний палац на два поверхи, у ньому 26 кімнат із залом; зала заввишки у два поверхи». Палац був одним із перших на землях Речі Посполитої, зведений у формах неоготики. В основі композиції палацу (прямокутного у плані на рівні першого поверху та Н-подібного – на рівні другого) – планувально-просторова і конструктивна структура раннього класицизму. Внутрішнє розпланування приміщень палацу – анфіладне по периметру центрально розташованої двосвітньої зали, з двох сторін якої влаштовано хори для музикантів. Своєрідність архітектурі палацу надає поєднання палладіанського інтер'єру зали та готичних елементів декору фасадів.

Літня резиденція Станіслава Понятовського у Корсуні вважалась одним із найрозкішніших магнатських маєтків на Україні. Майже з самого початку свого існування корсунський палац став місцем зосередження надзвичайних колекцій чудових творів мистецтва, адже великі фінансові можливості їх власника ставили його поза конкуренцією серед інших колекціонерів. Весною 1787 р. у Корсуні перебували польський король Станіслав-Август і австрійський імператор Йосиф II, який подорожував під ім'ям «граф Фалькенштейна».

Після останнього розподілу Польщі у 1795 р. Понятовський починає розпродаж своїх українських маєтностей і колекцій з них. Офіційно маєток був проданий в 1797 р. Дізнавшись про надзвичайну мальовничість і оригінальність корсунського маєтку, імператор Павло I купив його для сенатора найяснішого князя Петра Васильовича Лопухіна. Син сенатора Павло Петрович, закінчивши військову кар'єру, з 1835 року постійно жив у Корсуні. У садибі почалися великі роботи - відбудовується палац із зміцненням його готичних і мавританських елементів, будуються парадні в'їзні ворота, каплиця, винні льохи, дерев'яне шале, розширюється оранжерея, надбудовується до трьох поверхів великий флігель. На правому березі ріки формується новий пейзажний парк. На жаль, ім'я архітектора, який здійснював це будівництво, поки що невідоме, але якість архітектурно-художніх вирішень дозволяє зробити висновок про його високий професіоналізм.

На даний час ансамбль резиденції складається з палацу, триповерхового флігеля, в'їзної брами, швейцарського будиночка, колишніх приміщень стайні й каретної, манежу, господарської добудови до в'їзної брами, лазні, будинку головної контори та двох православних капличок. Не збереглися будівлі

перехідної ордерної галереї (зруйнована у 30–40-х рр. XIX ст.), лютеранської каплички (зруйнована 1942 р.) та оранжереї (зруйнована 1947 р.).

Палацово-парковий ансамбль у Корсуні характеризувався тривалим часом формування, наслідком чого було використання різних стильових напрямків, що відбивали нашарування різних історичних епох. Проте, незважаючи на співіснування споруд різного стилю і композиції корсунська садиба відзначається гармонійною цілісністю.

Корсунський парк був улюбленим місцем для Тараса Григоровича Шевченка. Гостюючи влітку 1859 р. у родині свого троюрідного брата і свояка Варфоломія Григоровича Шевченка, славетний Кобзар любив тут відпочивати, малювати, співати, спілкуватися з корсунцями. Наслідком відвідин художником і поетом мальовничого парку стали малюнки: «У Корсуні», «Понад Россю», «Дерева», «Узлісся», «Лопухи та інші начерки», «Дуб», що увійшли до його Корсунського альбому (1858–1859). У Корсуні Тарас Григорович не полишав і поетичної творчості – він написав тут кілька віршів, котрі за свідченням І. С. Нечуя-Левицького поширювалися в рукописах по навколишніх селах.

З 1994 р. палацово-парковий ансамбль входить до складу Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника, а ландшафтний парк відноситься до пам'яток садово-паркового мистецтва XVIII – XIX ст. і включений до переліку пам'яток національного значення. Указом Президента № 437/2008 від 14.05.08 р. Корсунь-Шевченківському державному історико-культурному заповіднику надано статус національного.

У будівлі колишнього палацу нині функціонує музей історії Корсунь-Шевченківської битви, приміщення флігеля займає художня галерея, а в правій одноповерховій добудові до башти в'їзних воріт знаходиться історико-краєзнавчий музей. Слід зауважити, що розташування перед палацом збройного майданчика викликає певний дисонанс з його витонченою архітектурою. Залишає бажати кращого й сучасний стан унікальної паркової споруди архітектури романтизму, так званого, «Швейцарського будиночка» (зараз – житловий будинок). Потребують реставрації і споруди служб.

Висновки. Підсумовуючи еволюційний шлях корсунського палацово-паркового ансамблю слід зауважити, що протягом всього періоду свого становлення та розвитку він посідав значне місце у житті не лише колишньої Київської губернії, але й Речі Посполитої та Російської імперії. Будемо сподіватись, що дана публікація сприятиме підтримці державою пам'ятки, архітектурно-художня й історико-культурна цінність якої становить потужний туристичний потенціал, зокрема й для розвитку так званого сентиментального туризму.

Література

1. Давиденко Г. Жива окраса Корсуня / Г. Давиденко // Корсунський часопис. – 1998. – № 7–8. – С. 34–37.
2. Давиденко Г. Жива окраса Корсуня / Г. Давиденко // Корсунський часопис. – 1999. – № 9–10. – С. 39–42.
3. Мицик Ю. Жан-Анрі Мюнц та його опис Правобережної Наддніпрянщини XVIII ст. / Ю. Мицик // Корсунський часопис. – 1999. – № 9–10. – С. 5–14.
4. Косаревский И. Искусство паркового пейзажа / И. Косаревский. – М.: Стройиздат, 1977. – 248 с.
5. Полякова Т. Станіслав Понятовський / Т. Полякова // Корсунський часопис. – 1995. – № 2. – С. 23–28.
6. Полякова Т. Доля колекцій творів мистецтва та бібліотеки Корсунського палацу / Т. Полякова // Корсунський часопис. – 1999. – № 9–10. – С. 43–49.
7. Родичкіна О. Корсунь понад річкою Рось / О. Родичкіна, І. Родичкін // Архітектура України. – 1991. – № 3. – С. 2 – 7.

Аннотація

В статье исследуется история создания и современное состояние дворцово-паркового ансамбля в г. Корсунь-Шевченковский.

Ключевые слова: дворцово-парковый ансамбль, усадебно-парковое образование, резиденция, композиция.

Annotation

In the article the history of creation and contemporary state of the palace and park ensemble in Korsun-Shevchenkivsky are researched.

Keywords: palace and park ensemble, estate and park formation, residence, composition.

УДК 725.34 (477-25)

О. М. Набок

*аспірантка кафедри теорії, історії архітектури та синтезу мистецтв
Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури*

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИПОРТОВОЇ ТЕРИТОРІЇ МІСТА КИЄВА

Анотація: у статті розглядається стан вивченості питання реформування припортової території міста Києва. Проведена класифікація досліджень припортових територій.